

OBČINSKO SREDIŠČE V VODICAH

1 Urbanistična zasnova

1.1 Splošna predstavitev urbanistične ideje

Urbanistična zasnova temelji na preprostem principu vzpostavitve lokalne krožne povezave notranjega ringa, ki obkroži novo središče kraja in tako zagotovi varno polje serije odprtih prostorov med objektom občinskega središča - Kopitarjev Center, objekti Župnije ter Domom starejših občanov. Krožna povezava je namenjena predvsem lokalnim prebivalcem: motoriziranemu prometu, kolesarjem ter kot seveda pešcem s posebnim hodnikom oziroma pločnikom na notranji strani ringa.

V sebi združuje krožna povezava več geometrij obstoječega prostora: pravokotnico na obstoječi Kopitarjev trg oziroma središčni del Vodiške ceste, v severnem delu povezuje nadaljevanje obstoječe ulične mreže stanovanjskega dela na vzhodu pa se poveže z geometrijo novogradnje župnijskega doma

1.2 Vpetost zasnove območja v širši prostorski kontekst

Krožna povezava tako prometno kot tudi simbolno poveže tri sklope centralnih dejavnosti v skupni odprti prostor, kot nekakšna razširitev historičnega zametka zaselka Sv. Marjeta.

Strukturno se urbanistična zasnova navezuje na obstoječo identiteto prostora na mikro nivoju središča kraja kot na makro nivoju širšega urbanistične ureditve.

Središčni prostor določajo vertikalna dominanta Cerkev Sv. Marjete ter nekaj kvalitetnih historičnih objektov z njimi značilnimi dvokapnimi strehami, ki v nadaljevanju določajo potrebno strukturiranje in identiteto objekta Kopitarjevega centra nad skupno bazo, ki pa s svojo obliko jasno določa dva ključna trga: Kopitarjev in Trg pod Lipami. Tudi oblikovanje objekta Doma za starejše je zasnovan sorodno Kopitarjevemu centru, da se vzpostavlja ustrezna strukturiranost in umirjenost novih centralnih programov.

Vpetost organizacije stanovanjskega območja zagotavljamo z nadaljevanjem usmerjenih ulic, ki so se vzpostavile s historično parcelacijo v smeri JV-SZ. Prevladujočo ulično geometrijo nadaljujemo v območju stanovanjskih dejavnosti in s serijo slepih ulic zagotavljamo ustrezno varnost, ter lokalnost bodočih mini skupnosti ter hkrati ne obremenjujemo Brniške ceste z nepotrebni uvozi.

1.3 Opis programske zasnove

Programske zasnove sledi priporočilom naloge o poziciji objektov centralnih dejavnosti v južnem in sredinskem delu ter stanovanjskega območja v severnem ter delno v vzhodnem.

Centralne dejavnosti : Kopitarjev center je oblikovan tako, da se odpira na oba ključna trga z upravnim in kulturnim programom: na Kopitarjev trg predvsem z glavnim vhodom v center preko vstopne avle ter z lokali, na Trg pod lipami pa s kulturnim delom. Večnamenska vstopna avla postane torišče - osrednji prostor centra in se hkrati odpira preko večjega nadkritega predprostora tako na Kopitarjev trg kot tudi na Trg pod lipami. Avla povezuje kulturni del kot preprostor dvorane, vsebuje muzej, info točko občine, ki lahko hkrati deluje kot informacijsko središče ter vložišče. Avla poleg glavnega vhoda v komunikacijsko jedro, ki jo poveže z občino in storitvami vsebuje tudi kavarno, ki se lahko odpira tako na Trg pod lipami kot tudi na Kopitarjev trg. Pomembne programske povezave programov v prvem nadstropju centra omogočijo široka stopnišča Kopitarjevega centra, ki program knjižnice, zdravstvenega doma, storitev, občine ter društev direktno povežejo s Kopitarjevim trgom ter Trgom Starejših občanov. Na zahodni del območja se Kopitarjev center odpira z lokali, pošto, lekarno in supermarketom. medsebojno povezavo pa nudi nadkrita ulica, ki povezuje vse pritlične programe in vstope v ostale programe na višjem nivoju.

Dom starejših občanov umestimo v mirnejši del centralnega odprtega prostora in ga smiselno navežemo na povezovalni vzdolžni odprti prostor, ki nastane kot razširitev in spomin na staro Brniško cesto in povezuje vse programe: objekte Župnije, Kopitarjev center in Dom starejših občanov.

Stanovanjski predel tvorijo volumsko enotni, a tlorisno različni tipi hiš z vrtovi, ki se povezujejo preko večnamenskih ulic.

1.4 Opis prometne ureditve (pešci, kolesarji, javni promet, avtomobili, parkiranje)

Obravnavano območje na zahodni strani meji na Škofjeloško cesto (državna cesta 639), na južni strani Kamniško cesto (državna cesta 413) in na vzhodni strani Vodiško cesto in Krvavško ulico (lokalni cesti). Preko območja v smeri sever-jug mimo cerkve in župnišča poteka še krak Vodiške ceste. Območje je deloma pozidano. Prometni režim na vseh cestah je dvosmeren. Ob Kamniški cesti je urejen pločnik za pešce. Po ostalih cestah se promet pešcev in kolesarjev odvija po vozišču.

Zaradi načrtovane pozidave je treba dopolniti in deloma spremeniti obstoječe prometno omrežje. Preko osrednjega dela povezave se predvidi nova zbirna cesta, ki se na mestu sedanjega priključka ob Kopitarjevem trgu navezuje na Kamniško cesto. V nadaljevanju cesta poteka mimo občine, načrtovanega večnamenskega objekta, kjer se usmeri proti vzhodu do župnišča in se severno vzhodno od cerkve naveže na Vodiško cesto. Zbirna cesta krožno poteka preko novega območja pozidave se uredi kot območje omejene hitrosti (t.i. cona 30). Na mestih prehodov za pešce oziroma priključkov dovoznih poti se predvidijo dvignjeni platoji, ki služijo umirjanju prometa. Zahodno od doma za ostarele se zbirna cesta naveže na Škofjeloško cesto, kjer se predvidi ustrezen ureditev križišča s pasovi za leve zavijalce, po potrebi tudi semaforizacijo križišča. Vzdolž zbirne ceste se uredi pločnik za pešce, ki se navezuje na obstoječe pločnike. V osrednjem delu območja se uredi večja tlakovana površina, ki povezuje Kopitarjev trg, nove ureditve ob večnamenskem objektu in parter pred cerkvijo. Promet kolesarjev se odvija po vozišču oziroma omenjeni tlakovani površini.

Lokalna cesta, ki povezuje Škofjeloško in Vodiško cesto mimo župnišča se ukine. Dovož do slednjega se zagotavlja preko nove zbirne ceste. Po zahodni strani župnišča se omogoči servisni dovoz po tlakovani površini do župnišča in cerkve. Večnamenski objekt in dom za ostarele se direktno navezujejo na načrtovano zbirno cesto. Dovozi do stanovanjskih objektov so urejeni preko dovoznih poti, ki se uredijo kot območje umirjenega prometa in so namenjene mešanemu prometu z omejitvijo hitrosti na hitrost pešca. Za umirjanje hitrosti se uporabijo elementi vzdolžnega parkiranja z izmenično enosmernim prometom, tlakovanja in jasne označitve vstopa v območje umirjenega prometa z dvignjenim platojem na mestu zbirne ceste. Dovožne poti se slepo zaključujejo z obračališči. Dovožne poti se na severni strani navezujejo na kolesarsko in peš pot.

Vzdolž Škofjeloške ceste se na vzhodni strani uredi kolesarska in peš pot, ki predstavlja del bodoče kolesarske poti, ki bo potekala vzdolž Škofjeloške ceste.

Parkiranje za potrebe javnih programov večnamenskega objekta in doma za ostarele se uredi na zahodnem delu obravnavanega območja med Škofjeloško cesto in novo zbirno cesto. Dodatna parkirna mesta za zaposlene se uredijo v kleti večnamenskega objekta z dovozom preko enosmerne rampe na severni strani, ki je opremljena s semaforji. Dostava za pošto in trgovino je urejena z zahodne oziroma severne strani objekta. Parkirna mesta za obiskovalce doma za ostarele se uredijo na severni strani doma z direktno navezavo na zbirno cesto. S severne strani je prav tako urejena dostava za dom starejših občanov.

Parkiranje za potrebe stanovanjskih objektov se uredi na funkcionalnem zemljišču posameznega objekta, vzdolž dovoznih poti in ob obračališčih na slepem kraku dovoznih poti.

2 Odprti prostori

Prav serija raznovrstnih odprtih prostorov ob Kopitarjevem centru vzpostavlja dejansko središče Vodice, saj odpira veliko možnosti različnih aktivnosti raznovrstnih starostnih skupin občanov v javnih odprtih prostorih.

Poleg predvidenega Kopitarjevega trga in Trga pod lipami, vzpostavimo še: vzdolžni večnamenski odprti prostor v smeri S-J (Vodiško pot), na katerega se pripenjajo drugi odprti prostori park, otroško igrišče znotraj obstoječega zelenjavnega vrta ter dodatno še dvignjeni trg, nekakšno teraso Kopitarjevega centra.

Pomembnost zasnove odprtih prostorov predstavlja izhodišče razvoja Kopitarjevega centra v čim kompaktnem volumenu z minimalnim odtisom na terenu oziroma z zazidano površino, ki pa jo poskušamo v veliki meri pridobiti nazaj z vzpostavitvijo večnamenskega dvignjenega trga - razgledne ploščadi nad streho baze centra. Večina centralnih dejavnosti potrebuje dostop iz parterja, zato nad pritličjem vzpostavimo drugo pritličje z direktnimi zunanji dostopi v različne programske sklope: knjižnica, zdravstveni dom, društva ter storitve in občina.

Parter torej odprti prostor Kopitarjevega trga in Severnega trga zvezno razširimo ter mu dodamo dimenzijo dvignjenega, kar omogoča pretočnost prehajanja med odprtimi prostori, predvsem pa zaradi višine omogoča nove razglede občanov in obiskovalcev na Trg pod Lipami in Cerkev, Vodice ter tudi Savinjske Alpe.

Raznovrstnost zelenih ambientov nadgrajuje zasnovo odprtih prostorov. Gostota dreves nekatere odprte prostore popolnoma določa s svojo intenzivno prisotnostjo npr. parku oziroma območje ozelenjenega parkirišča, Trg pod lipami pa tako dodatno predlagane lipe kot tudi trava nadgradi v urejeni, a še vedno naravni (zeleni) zunanji predprostor Kopitarjevega centra. Predlagano zelenje temelji pretežno na avtohtonih drevesih območja Vodice.

2.1 Kopitarjev trg

2.1.1 Splošna predstavitev zasnove

Prostor trga oblikujemo kot glavni trg, dobro viden z Vodiške ceste z jasnim urbanim karakterjem. Predvsem je zasnovan kot odprti večnamenski tlakovani prostor, kjer linije različnih vgrajenih elementov subtilno nadgradijo enotno tlakovano površino v polje raznovrstnih programov in aktivnosti. Predstavlja okvir za živahno življenje krajevnega središča, ki lahko podpre različne ideje za mnogovrstne dogodke.

Pomembno se Kopitarjev trg povezuje preko večnamenskega stopnišča z Dvignjenim trgom oz. streho Kopitarjevega centra, ki vzpostavlja odprti dvignjen predprostor knjižnice, občine, zdravstvenega doma in društev. Prav stopnišče, ki je sicer del Kopitarjevega centra pomembno nadgradi sam trg, ki postane oder, saj je stopnišče avditorij. Prav ta simbioza pa omogoča programsko polnost in edinstveni posebni karakter tako odprtega prostora kot novega objekta in s tem nujno prepoznavnost krajevnega središča.

2.1.2 Funkcionalna in oblikovna zasnova

Kopitarjev trg je glavni vstopni trg v Kopitarjev center, kjer se upravna, storitvena in kulturna dejavnost povezujejo. Preko trga vstopamo v večji nadkriti prostor pred vstopno avlo, ki deluje povezovalno v smislu notranje organizacije programov (upravnega in kulturnega) in tudi povezave med obema trgoma (Kopitarjevim in Trgom pod lipami), saj se s krajšo stranico odpira na glavni trg s stransko fasado pa na Trg pod lipami.

Karakter Kopitarjevega trga je "urbani", ki ga določa središčni odprti prostor kraja. Odprti čisto zasnovani večnamenski tlakovani prostor, ki ga proti cesti zamejujejo tri v prihodnosti mogočna drevesa. Pomembnost trga dodatno označuje velik 3D napis KOPITAR, kar ga za vsakega mimoidočega oziroma obiskovalca nedvoumno metalno poveže z zgodovino kraja, hkrati pa XL črke omogočajo elemente javne umetnosti (public art), ki jo je dovoljeno uporabljati tudi kot igrala.

Sistemske pristop k oblikovanju tlaka in urbane opreme (klopi) oba elementa medsebojno poveže v enovito ureditev, kjer postanejo klopi 3D nadgradnja tlaka namenjene tako počitku kot igri oziroma čakanju na avtobus.

2.1.3 Opis bistvenih elementov ureditve

2.1.3.1 UTRJENE POVRŠINE

Kopitarjev trg je kot glavni trg kraja pretežno tlakovan. Smer tlakovanja nakazuje vzdolžno smer in s tem vzpostavlja predprostor osrednjega objekta kraja, Kopitarjevega centra ter se hkrati navezuje na stopnišče kot povezovalni element med trgom in objektom Kopitarjevega centra. Tlakovanje trga je iz usmerjeno postavljenih štokanih kamnitih ali betonskih plošč. Omogočena je večnamenska uporaba trga za raznolike vsebine.

Vzorec in material tlakovanja se nadaljuje preko stopnišča na odprti prostor - Dvignjeni trg v nadstropju Kopitarjevega centra, ter se na severni strani objekta ponovno preko stopnišča izteče v Trg starejših občanov. Tako tlakovana površina razširi prostor trga ter ga poveže z osrednjim objektom ureditve, Kopitarjevim centrom. Tlakovana površina Kopitarjevega trga se nadaljuje kot tlak pod objektom Kopitarjevega centra in vzpostavlja pokrito ulico, ki omogoča zunanji dostop do vseh programov kompleksa. Tlakovana površina Kopitarjevega trga se preliva v tlakovano površino Trga pod lipami preko prostega vogala Kopitarjevega centra in tako povezuje oba ambienta v celoto.

Deli tlakovane površine Kopitarjevega trga so vstavljeni kot zareze v površino ceste, s tem označujejo prostor trga in ga razširjajo preko ceste na nasprotno stran, kjer je predviden nadomestni objekt z javnim programom.

2.1.3.2 ZASADITVE

Zasnova zasaditve Kopitarjevega trga izhaja iz podobe podeželskega trga, ki ga definirata drevo in klop. Izberemo bukev kot značilno drevesno vrsto na širšem območju Vodice. Na del trga ob pločniku umestimo tri bukova drevesa (*Fagus sylvatica*), ki dajejo senco in ustvarjajo zeleni pas ob cesti. V tlaku okrog vsakega od debel je predvidena zelena podrast (npr. *Lonicera nitida* 'Elegans'), v premeru približno 2 metra in v obliki odzemanja kamnov iz tlakovane površine.

Ob obstoječe objekte umestimo visoko grmičevje (nepravi jasmín, *Philadelphus coronarius*), ki služi kot zelena vizualna pregrada in mehča meje trga.

2.1.3.3 URBANA OPREMA

(javna razsvetljava, spomeniki, voda, klopi, naslonjala za kolesa, koši za smeti, količki, avtobusno postajališče...)

Podobo podeželskega trga dopolnjujejo kamnite klopi, pod vsakim od treh bukovih dreves je umeščena ena linijska klop. Klop je oblikovana tako, da raste iz tlaka, kamni različnih višin meandrirajo in ustvarjajo razgiban element za sedenje in igro.

Ključni urbani element je napis "KOPITAR", ki je hkrati tudi spomenik Jerneju Kopitarju in posvetilo njegovemu delu. Visoke kamnite črke so obenem spomenik, skulptura in igralo. Na trodimenzionalno skulpturo apliciramo tekst iz Kopitarjeve slovnice (Grammatik der Slavischen Sprache in Krain, Kärnten und Steyermark). Zaradi svojih dimenzij skulpture omogočajo naslanjanje, sedenje, plezanje in s tem raznoliko dejavnost v urbane prostoru. Hkrati je napis identifikacijska točka kraja.

Napis je umeščen ob vzhodnem robu trga in označuje vhod v kompleks Kopitarjevega centra in nakazuje prehod na Trg pod lipami.

Predvidena je talna razsvetljava, svetila so razporejena v linijah, ki vzpostavljajo tri pasove. Trodelna zasnova trga odseva fasado Kopitarjevega centra: stopnišče, ki steče na 'Dvignjeni trg', steklena fasada z javnim programom in prosti vogal, preko katerega se prostor trga poveže z vstopno avlo Kopitarjevega centra.

Vodni element je zasnovan kot mreža točk, iz katerih brizga voda. Celoten trg lahko postane fontana. Jakost curka je mogoče uravnati: vodni element lahko postane prevladujoč («kopanje» v poletnih mesecih), mogoče pa ga je povsem izključiti (ob drugačni uporabi trga, npr. ob proslavah ali v času postavitve tržnice).

Vsi elementi urbane opreme so zasnovani in razporejeni tako, da omogočajo večnamensko uporabo trga za raznolike scenarije: tržnica (postavitev stojnic), proslave, komercialne predstavitve...

Naslonjala za kolesa so predvidena ob zahodnem robu trga preko obodne ceste, v območju parkirišča.

Koši za smeti so oblikovani posebno, sistemsko in tako dopolnjujejo novo celostno podobo centra Vodic.

2.1.3.4 SPLOŠNE USMERITVE IN POGOJI GLEDE POSTAVITVE ENOSTAVNIH IN NEZAHTEVNIH OBJEKTOV

(stojnice, tržnica, kioski, ograje, oglaševanje)

Postavitev enostavnih in nezahtevnih objektov naj sledi podeželskemu karakterju kraja. Kot material naj se uporablja predvsem macesnov les, kjer je potrebno pa kovina v temno sivi barvi. Oblikovanje objektov naj bo funkcionalno in enostavno.

Vsi elementi enostavnih in nezahtevnih objektov (stojnice, tržnica, kioski, ograje, oglaševanje) naj bodo oblikovani iz verikalnih macesnovih lamel, oblikovanje naj bo nevsiljivo in subtilno.

2.1.4 Splošne usmeritve in pogoji glede gradnje nadomestnih objektov, sprememb namembnosti in rekonstrukcij

Potrebni so nujni sanacijski ukrepi ureditve sosednjih parcel: potrebno je izvesti vse ručitve, ki so dovoljene. Nadomestne gradnje so zasnovane kot vzdolžni dvokapni volumni (P+1+M) z enako orientacijo in naklonom streh kot obstoječi objekti Kopitarjevega trga in z gabariti, skladnimi z dvokapnimi volumni novih objektov.

Oblikovanje nadomestnih objektov naj sledi glavnih značilnosti oblikovanja dvokapnih volumnov Kopitarjevega centra. Verikalne lamelame nadomestnih objektov naj bodo lesene, macesnove, vendar zaščitene s sivim pigmentiranim oljem oziroma drugim naravnim sredstvom. Materiana obdelava strehe naj bo pravnako sive barve.

2.2 Trg pod lipami

2.2.1 Splošna predstavitev zasnove

Trg pod lipami postane zeleni, kulturni prostor kraja, ki povezuje Kopitarjev center s kompleksom Cerkve Sv Marjete. Mogočnos obstoječega lipovega gaja in predvidena varnost - odmaknjenost od vseh prometnih poti jasno nakazuje potencialne mirnejšega preživljanja prostega časa v sencah dreves in prijetne igre otrok.

Na trg se odpira večnamenska vstopna avla z muzejem in kavarno, ki se v poletnih mesecih nadaljuje z zunanjim letnim vrtom. V poletnem času se lahko tudi dvorana odpre neposredno na trg, kadar je program pridreditve bolj mirnega in primernega značaja.

2.2.2 Funkcionalna in oblikovna zasnova

Če je karakter Kopitarjevega trga "urbani", je karakter Trga pod lipami "naravni". Naravni karakter mu določa količina zelene, tako dreves kot tudi travne površine in nadalje izbor urbane opreme oziroma materialne obdelave letnega odra in klopi v leseni izvedbi. Trg je delno tlakovano, delno zeleno območje v senci obstoječega in novega lipovega gaja in se

centralno povezuje s cerkvijo. Tlakovanje prevladuje v neposredni bližini objekta in se prelevi v bolj zelen odprti prostor v smeri proti cerkvi.

Tudi letni oder namenjen prireditvam je postavljen osno v centru trga, da se lahko orientira k velikem prireditvenem območju v smeri cerkve ali na drugo stran proti lipovemu gaju in naprej avli Kopitarjevega centra.

Glavni prireditveni prostor namenjen velikim dogodkom (postavitev 80 gasilskih garnitur) vzpostavimo med obstoječim lipovim gajem in cerkvijo. Parkovni značaj območja pa nadaljujemo v severnem predelu nad trgom.

Prostor trga je namenjen tudi spontani igri otrok, poleg serije velikih večnamenskih lesenih klopi vključuje tudi stojala za kolesa in osvetlitev.

2.2.3 Opis bistvenih elementov ureditve

2.2.3.1 UTRJENE POVRŠINE

Tlakovana površina Trga pod lipami se nadaljuje kot enoten tlak, ki prehaja iz Kopitarjevega trga in se nadaljuje pod nadstrešenimi površinami Kopitarjevega centra, kjer so vhodi v vstopno avlo in v dvorano. Vzdolžna smer tlakovanja nakazuje na vzpostavljen odnos med novim objektom Kopitarjevega centra in obstoječim objektom cerkve. Tlakovana površina uokvirja zamaknjeni parter kompleksa Kopitarjevega centra in ga povezuje s cerkvenim trgom.

2.2.3.2 ZASADITVE

Obstoječi ambient šestih lip ohranjamo in ga poudarimo tako, da predlagamo zasaditev šestih novih lip (*Tilia platyphyllos*). Nova zasaditev se lijakasto odpira proti cerkvi in s tem združuje prostor trga s predprostornico cerkve. Obstoječa skupina lip ustvarja kvaliteten naravni prostor, ki ga želimo z dodajanjem enakovrstnih dreves poudariti in obogatiti.

Pod obstoječimi lipami so predvideni široki travnati podstavki, v premeru približno 4 metre in v obliki izreza iz tlakovane površine.

Parkovni značaj območja ohranjamo v vzhodnem delu trga proti cerkvi, z zelenimi travnatimi pasovi, ki prekinjajo tlakovano površino. Park se nadaljuje v severnem delu nad trgom, z intenzivno ozelenitvijo in gosto zasaditvijo dreves.

Ob obstoječe objekte umestimo tako kot ob Kopitarjevem trgu tudi tu visoko grmičevje (nepravi jasmin, *Philadelphus coronarius*), ki zamejuje prostor trga.

2.2.3.3 URBANA OPREMA

(javna razsvetljava, spomeniki, voda, klopi, igrala, naslonjala za kolesa, koši za smeti, količki ...)

Naravni karakter Trga pod lipami poudarjajo lesene klopi kot bistveni identifikacijski element trga. Zasnovane so kot večnamenske platforme, na katerih se lahko sedi, leži, bere, počiva. Ureditev z lesenimi klopmi in letnim odrom je namenjena tudi spontani igri otrok, omogoča mnogo načinov uporabe in tako odpira potenciale, da prostor zaživi in privablja različne skupine uporabnikov.

Lesene platforme se v času gasilske veselice vključijo v postavitve gasilskih garnitur in funkcionirajo kot klopi. Letna kuhinja je umeščena pred zeleni zaslon ob obstoječih objektih.

Vertikalne svetilke sledijo razporeditvi dreves ter dopolnjujejo vertikalni značaj dreves. Poleg trga osvetljujejo tudi krošnje ter slikajo sence na tlakovani površini.

Stojala za kolesa so umaknjena na južni rob v zazelenitev ob obstoječih objektih.

Koši za smeti so oblikovani enotno po celotnem območju urejanja in smiselno dopolnjujejo razporeditev klopi.

2.2.3.4 LETNI ODER

Letni oder je lesen, oblikovan enako kot večnamenske lesene klopi in tako dopolnjuje značaj trga. V času, ko ni prireditve, funkcionira kot razširjena klop za večnamensko uporabo, od igre otrok do počivanja in sončenja.

V času prireditve se na leseno bazo po potrebi pritrdijo montažni nosilci in streha.

3 Arhitekturna in funkcionalna zasnova objektov

3.1 Kopitarjev center

3.1.1 splošna predstavitev zasnove

Kopitarjev center je organiziran kot enovit, vendar strukturiran in heterogen objekt, saj je tak pristop trajnosten (vzpostavlja razmeroma kompakten volumen s skupno kletjo) in hkrati tudi ekonomičen. Glede na svoje merilo, ki tlorisno presega okoliške objekte smo objekt na različne načine prilagodili in povezali z okoliškim merilom.

Bazo oz. podstavek sestavljata dva zamaknjena pravokotnika, ki se tako ustrezno odzoveta na vzpostavitev Kopitarjevega trga in Trga pod lipami. Serijo volumnov nad bazo sestavljajo krajna vzdolžna volumna in širša sredinska volumna. Vsi volumni imajo slemena v geometriji obstoječega Kopitarjevega trga oziroma v geometriji impozantnega Lipovega gaja in Cerkve sv. Marjete. Zgornji dvokapni volumni pomembno strukturirajo objekt in ga približajo merilu okoliških objektov kraja. Zadnja (de)formacija objekta je vzpostavitev širokih stopnišč na dveh vogalih, kar ga ključno poveže z zunanjim odprtim prostorom - na eni strani s Kopitarjevim trgom in predprostorom doma za starejše občane na drugi strani. Baza po celotnem perimetru vzpostavlja stik med notranjimi programi in zunanostjo preko kontinuiranih steklenih sten pritličja.

3.1.2 opis razporeditve programskih sklopov in povezav med njimi

Programska heterogenost Kopitarjevega centra je dobrodošla s stališča trajnostnega razvoja in s stališča vzpostavitve središčnega objekta kraja, vendar pa je ključna jasna delitev programov ter jasna dostopnost le teh. Neposreden pristop smo zasledovali tako v pritličnem delu oziroma bazi kot v seriji volumnov nad bazo, kjer je vsak izmed njih jasno programsko določen.

Baza oziroma pritličje centra zaseda v prvi vrsti kulturni del, ki se navezuje predvsem na Trg pod lipami, kamor se lahko v poletnih mesecih odpre tudi dvorana. Vstopna avla predstavlja povezavo kulturnega in upravnega dela z vhodom v občino ter se navezuje tako na Kopitarjev trg kot na Trg pod lipami. Na Kopitarjev trg se navezujejo še lokali ter neposredni vhod v knjižnico, med tem ko se preostali lokali, pošta in supermarket navežejo na zahodni del neposredno proti velikem parkirišču namenjenem vsem dejavnostim. Pokrita "arkadna" ulica povezuje vstopno avlo, vse lokale, pošto in lekarno s supermarketom ter vhodom v zdravstveni dom na zahodnem delu centralnega območja.

Volumni nad bazo so z izjemo enega mono-funkcionalni:

- dvokapni volumen knjižnice se odpira z daljšo stranico na Kopitarjev trg z identiteto dvokapnega volumna in velikim oknom pa na Trg pod lipami;
- sklop občine smo smiselno povezali s poslovnimi lokali (odvetnik, notar, geodet...) v enoten dvoetažni volumen nad bazo, kjer pa je jasno ločen vsak program v ločeni etaži;
- sklop Društev tvori samostojen volumen in se neposredno s širokim stopniščem navezuje na predprostor doma starejših občanov;
- program zdravstvenega doma pa zaključuje bazo v severnem delu z enakim principom kot dvokapni objekt knjižnice.

Vsak izmed volumnov nad bazo je po vseh etažah povezan z vertikalnim jedrom (stopnišče+dvigalo) in tako omogoča neposreden dostop iz garažne etaže v prvi kleti. Obenem pa je v vsak izmed štirih volumnov mogoče neposredno dostopati iz zunanjega javnega prostora Dvignjenega trga na pohodni strehi baze, ki je s parterjem povezan preko dveh širokih stopnišč.

V kletni etaži so zagotovljena parkirišča za zaposlene ter vsi tehnični ter pomožni prostori (skladiščni..) za vse programe v nadstropjih.

Sestavni del kletne etaže so tudi prostori mladinskega centra, ki je dostopen iz Trga pod lipami preko vhoda v vertikalno jedro. Tako je zagotovljena tudi ustrezna "izolacija" potencialno hrupne dejavnosti.

3.1.3 opis etapnosti gradnje

Pozicija Kopitarjevega centra se proti severu še dodatno odmakne od gradbene meje, tako da zagotavlja zeleno faznost - selitev programov iz obstoječega objekta občinske uprave v nove prostore. Sicer pa predlagamo, da se celotni Kopitarjev center gradi v eni fazi: s skupno garažo, bazo in volumni nad njo. Na tak način bodo uspešno izkoriščeni in zagotovljeni sinergijski učinki različnih, vendar komplementarnih dejavnosti programske zasnove Kopitarjevega centra.

3.1.4 oblikovna zasnova

Kopitarjev center je zasnovan kot osrednji objekt središča, ki ga sestavlja večja pritlična baza ter serija dvokapnih volumnov nad njo, ki ga ustrezno strukturira in oblikuje, da se približa merilu in tipologijam kraja. Bazo sestavljata dva zamaknjena pravokotnika, ki se tako ustrezno odzoveta na vzpostavitev Kopitarjevega trga in Trga pod lipami. Serijo volumnov nad bazo sestavljata krajna vzdolžna volumna in širša sredinska volumna. Vsi volumni imajo slemena v geometriji obstoječega Kopitarjevega trga oziroma geometriji impozantnega Lipovega gaja, njihove višine so različne, vendar najvišji volumen občine ne dosega višine slemena Župnišča.

Materialna dvojnost podobe objekta zagotavlja vizualno diferenciacijo posameznih (monoprogramskih) sklopov objekta in na tak način se merilo oz. velikost Kopitarjevega centra približuje merilu volumnov okoliških objektov.

Z materialno in kromatsko dvojnostjo »podstavka« in »posameznih objektov na njem« se konceptualno in vizualno navezujemo na cerkev sv. Marjete in župnišča, katerih zunanja podoba je zasnovana na kamnitem podstavku (iz večjih sivih kamnitih plošč) in ometane fasade (dekorativno strukturirane) v toplih rumenih tonih.

Velike steklene okenske površine, v krajših fasadah monoprogramskih volumnov posameznih dvokapnih objektov, v obliki arhetske hiše s simetrično dvokapno streho se vizualno navezujejo na prevladujočo tipologijo grajene podobe ruralnega okolja in obenem dodatno zmanjšujejo merilo posameznih objektov v odnosu do posameznika - uporabnika Kopitarjevega centra. Prav tako imajo funkcijo usmerjanja in uokvirjanja kvalitetnih pogledov iz notranjosti objekta na cerkev sv. Marjete ter na okoliški horizont narave.

Bazo dodatno oblikujemo kot del krajine oz. del javnih odprtih prostorov, ki mehko prehaja iz odprtega prostora parterja preko širokih javnih stopnišč na dvignjen javen odprti prostor. Streha baze je torej oblikovana kot javna terasa z neposrednim dostopom preko širokega stopnišča iz Kopitarjevega trga na jugu ter iz javnega parka in predprostora ob Domu starejših občanov na severu. Na ta način pridobimo povrnjen pretežni del javnih zunanjih površin, ki jih zasedemo z pozidavo Kopitarjevega centra.

Dvignjen trg prestavlja predprotstor pred knjižnico, kjer se odvija "čitalnica na prostem" in predprostor zdravstvenega doma ter volumna "društev" kjer je omogočeno odvijanje aktivnosti društev na prostem ter podaljšek čakalnice zdravstvenega doma na zunanjih površinah.

Prednost Dvignjenega trga je drugačna percepcija okoliških prostorov in objektov. Omogoča bivanje "med krošnjami" lip in sproščujoče poglede nad okoliškimi objekti proti zelenemu horizontu okoliških gričev.

Vsi programi Kopitarjevega centra v pritličju so medsebojno povezani preko zunanje pokrite "trgovske ulice". Tako se lahko obiskovalci, ki izstopijo iz jedra zdravstvenega doma sprehodijo po pokriti (suhi) površini mimo supermarketa in pošte, skozi "trgovsko" pasažo, mimo vstopnega halla v večnamensko dvorano na drugi strani Kopitarjevega centra.

3.1.5 opis uporabe načel trajnostne gradnje

Oblikovanje enega samega volumna, ki združuje vse programe pod "isto streho" je izjemno ekološka odločitev, saj je tako omogočeno združevanje tehnoloških in energetskih osnov vseh programov za skupno uporabo. Združeni volumen predstavlja tudi manjše število površin - fasadnega ovoja, in tako ugodnejšo gradbeno fiziko objekta.

Objekt Kopitarjevega centra je zasnovan kot energetsko učinkovit, ki ne zahteva le majhne porabe energije za delovanje temveč tudi prilagodljivost sistemov in uporabo sistemov na dolgi rok in posledično trajnost. Pri tem so bili upoštevani vsi faktorji, ki imajo pomemben vpliv na porabo energije v stavbah (kompaktna oblika stavbe, uporaba toplotne akumulativnosti gradiv za absorpcijo sončnega sevanja ter zakasnitve nočnega ohlajanja, orientacija ki omogoča maksimalno osončenje in minimalno izpostavitve prevladujočim vetrovom v okolici, mikroklima objekta,...).

3.1.6 opis tehničnih rešitev in ekonomičnosti gradnje

Objekt je zasnovan kot nizkoenergetski kompakten volumen, ki je podkleten v celoti z obodom garaže, ki sledi obodu objekta.

Vse pritlične zasteklitve so pomaknjene proti notranjosti objekta, ker s tem pridobijo zunanji nadstrešek, ki zagotavlja naravno "birs-soleille" in tako preprečuje pregrevanje notranjosti objekta poleti obenem pa dovoljuje osončenost notranjih prostorov v zimskem času.

Vse okenske odprtine v zgornji volumnih imajo predvidena tako zunanja rola senčila za zagotavljanje zatemnjevanja notranjosti in preprečevanje neposrednega osončenja, kot notranja rola senčila, ki zagotavljajo ustrezno difuzno svetlobo in preprečevanje pogledov v notranjost posameznih prostorov.

3.1.6.1 KONSTRUKCIJE

Višina objekta variira od K+P do K+P+1+M. Objekt je v celoti podkleten z eno kletno etažo nad katero je v celotnem tlorisnem obsegu pritlična etaža z večjo etažno višino. Na pritlično etažo so postavljeni (z upoštevanjem konstrukcijskega rastra stebrov) enoetažni in trije enoetažni volumni prekri z dvokapno streho.

Objekt je zasnovan kot klasična in racionalna AB skeletna konstrukcija, ki omogoča hitro, preprosto in racionalno gradnjo ter obenem zagotavlja primerno fleksibilnost organizacije prostorov tako med projektiranjem in gradnjo, kot v času uporabe objekta ob morebitnih spremembah programske vsebine. AB konstrukcijsko zasnovano sestavljajo:

- temeljna plošča, katere debelina se glede na pozicijo objektov nad pritličjem ustrezno spreminja.
- raster vertikalnih stebrov-slopov (osna razdalja 8.00 m x 5.50 m) pravokotnega prereza, ki omogočajo standardno parkiranje v kleti in fleksibilnost v nadstropjih
- monolitna vertikalna jedra vertikalnih komunikacij (stopnišča, dvigala, dvižni jaški za instalacije, jaški prezračevanja), ki zagotavljajo horizontalno togost
- stene, ki ločujejo posamezne programe in dodatno zagotavljajo horizontalno togost.
- horizontalne medetažne monolitne plošče, ki so zasnovane kot monolitne plošče brez nosilcev.
- monolitna strešna plošča v naklonu posameznih objektov nad pritličjem.

Objekt je idejno zasnovan kot kompaktna povezana konstrukcija vendar se bo v kasnejših fazah, na podlagi geomehanske analize tal in statičnih izračunov, opredelilo glede smiselnosti in pozicij dilatacij konstrukcije.

Del volumna knjižnice in ravne, pohodne strehe vhodne avle je zasnovan, kot AB konzolna plošča, ki je podprta s spodnje strani z AB konzolnimi nosilci (s sistemskimi odprtini za prehod instalacij pod stropom) višine cca 120 cm, ki potekajo po več rastrskih poljih nad vertikalnimi AB slopih v notranjosti konstrukcije.

Stropna konstrukcija dvorane je AB horizontalna plošča podprta z AB nosilci na spodnji strani potrebnimi za premostitev prečnega razpona dvorane, ki se na eni strani dvorane nosijo z polno AB steno ki sega preko kleti do temeljne plošče, na drugi strani pa se naslanjajo na AB srepo. Streha volumna »društev« premošča razpon dvorane z obliko AB strešne plošče v naklonu, ki deluje kot prostorski nosilec.

Dovozna klančina za dostop v podzemno parkirno garažo, njena streha in pokriti prostori za odpadke in agregat so ločena, dilatirana AB konstrukcija od glavnega objekta.

3.1.6.2 GRADIVA IN OBDELAVE

Zunanje obodne fasadne stene so zasnovane po principu montažne obešene fasade v sestavi notranje obloge iz mavčno kartonskih plošč, sendvič panela toplotne izolacije in prezračevane fasadne obloge na zunanji strani.

Materialna in vizualna zasnova fasade je razdeljena na dva dela. Fasada pritličja je kombinacija steklenih sten, ki povezujejo vsebino pritličja z okolico in polne fasade obložene s kamnitimi ali betonskimi prefabriciranimi ploščami.

Fasada volumnov nad pritličjem pa je kombinacija steklenih okenskih odprtin in polne fasade obložene z ozkimi, vertikalnimi, podolgovatimi keramičnimi elementi, ki se ob manjših okenskih elementih in preko večjih okenskih odprtin postavijo pravokotno na ravnino fasade in tako strukturirajo fasadno površino, definirajo usmerjenost pogledov in stransko senčijo steklene površine.

Materialna dvojnost podobe objekta zagotavlja vizualno diferenciacijo posameznih (monoprogramskih) sklopov objekta in na tak način se merilo oz. velikost Kopitarjevega centra približuje merilu volumnov okoliških objektov.

Z materialno in kromatsko dvojnostjo »podstavka« in »posameznih objektov na njem« se konceptualno in vizualno navezujemo na cerkev sv. Marjete in župnišča, katerih zunanja podoba je zasnovana na kamnitem podstavku (iz večjih sivih kamnitih plošč) in ometane fasade (dekorativno strukturirane) v toplih rumenih tonih.

Velike steklene okenske površine, v krajših fasadah monoprogramskih volumnov posameznih dvokapnih objektov, v obliki arhetske hiše s simetrično dvokapno streho se vizualno navezujejo na prevladujočo tipologijo grajene podobe ruralnega okolja in obenem dodatno zmanjšujejo merilo posameznih objektov v odnosu do posameznika - uporabnika Kopitarjevega centra. Prav tako imajo funkcijo usmerjanja in uokvirjanja kvalitetnih pogledov iz notranjosti objekta na cerkev sv. Marjete ter na okoliški horizont narave.

Materiali tlakov v pritličju so predvideni monolitni (kamniti, samorazlivni itd) v sozvočju s tlakovanji v zunanji ureditvi, medtem so tlaki v nadstropjih predvideni v toplih materialni obdelavah z lesenimi ali tekstilnimi oblogami, primerni za programe knjižnice, storitev, občine, društev...).

3.1.6.3 ENERGETSKA ZASNOVA

Objekt je zasnovan kot energetsko učinkovit, ki kot tak ne zahteva le majhne porabe energije za delovanje temveč tudi prilagodljivost sistemov in uporabo sistemov na dolgi rok in posledično trajnost. Pri tem so bili upoštevani vsi faktorji, ki imajo pomemben vpliv na porabo energije v stavbah (kompaktna oblika stavbe, uporaba toplotne akumulativnosti gradiv za absorpcijo sončnega sevanja ter zakasnitve nočnega ohlajanja, orientacija ki omogoča maksimalno osončenje in minimalno izpostavitve prevladujočim vetrovom v okolici, mikroklima objekta,...).

Energetski sistem

Izpolnjene so vse tehnične zahteve, ki morajo biti izpolnjene za učinkovito rabo energije v stavbah na področju toplotne zaščite, ogrevanja, hlajenja, prezračevanja in njihove kombinacije, priprave tople sanitarne vode in zagotavljanja lastnih obnovljivih virov energije za delovanje sistemov v stavbi. Tako energetski koncept upošteva v veliki meri izkoriščanje naravnih in lokalnih virov kot je veter za izboljšanje naravnega prezračevanja, sonce za naravno osvetlitev in izkoriščanje sončne energije ter izkoriščanje deževnice.

S tem so sistemi zasnovani k učinkoviti rabi energije in so v skladu z NEP (nacionalnim energetskim projektom) in novim Pravilnikom o učinkoviti rabi energije (PURES) ter zagotavljajo trajnost gradnje objekta

Ogrevanje in hlajenje:

Sistem oskrbovanja z energijo temelji na izkoriščanju naravnih virov kot je lesna biomasa. V ta namen se predvidi centralna kurilna naprava na lesno biomaso (sekance ali pelete) za oskrbo kopitarjevega centra. Predvidena je kotlovnica za centralno pripravo z več kotlovno napravo na biomaso -pelete (dva kotla vezana v kaskado). Glede na prostorsko zasnovu objekta in parcelnih mej je postavitve same kotlovnice možno predvideti v prostoru kotlovnica z zunanjim zalogovnikom v kleti objekta v nivoju kotlovnice. Doziranje goriva-biomase je predvideno z avtomatskim dozirnim sistemom preko polžnega sistema. Avtomatski, neprekinjen dovod goriva omogoča enakomeren in dober izkoristek ter dobro zvezno regulacijo moči (do 30 % nazivne moči) zgorevalnega procesa dejanskim. Toplotnim potrebam. Hlajenje je predvideno centralno preko dveh reverzibilnih toplotnih črpalk, katere delujeta kaskadno glede na potrebno hladilno moč. V kotlovnici objekta je predvidena hladilna podpostaja z hidravlično in varnostno opremo.

Z predvidenima reverzibilnima toplotnima črpalka lahko v prehodnem obdobju (spomladi in jeseni), ko ni več potrebe po hlajenju predgrejemo ogrevalno vodo oziroma toplo sanitarno vodo. S tem se učinkovitost energetskega sistema/zasnove zviša na višji nivo.

Prezračevanje:

Za prezračevanje objekta se predvidi kombinacija prisilnega in naravnega prezračevanje v odvisnosti od zunanje temperature.

Za prisilno prezračevanje in klimatizacijo se predvidevajo ločene prezračevalne naprave z vračanjem toplote večjo od 80%-klimat. Glede na namembnost objektov in prostorov (dvorana, občina, trgovina, lokali, storitve,...) je predvidenih več ločenih prezračevalnih naprav, katere bodo nameščene v tehničnih prostorih oziroma v spuščnem stropu (npr. sanitarij).

Razvod prezračevalno dovodnih/odvodnih kanalov bo speljan v spuščnem stropu. Predvidene naprave bodo opremljene z samostojno regulacijo z možnostjo povezave na centralni nadzorni sistem. S tem lahko zagotovimo optimalne pogoje v odvisnosti od uporabnosti in zasedenosti prostorov. Sistem ogrevanja in hlajenja bo zračno preko prezračevalnih naprav z rekuperacijo ter z nočno funkcijo bypass, katera omogoča naravno pohlajevanje prostorov z svežim hladim zunanjim zrakom v nočnih urah.

Ob ugodnih zunanjih pogojih (prehodna obdobja ter ponoči v poletnem obdobju) se bo za prezračevanje izkoriščalo naravno prezračevanje z naravnim vlekem v stopniščih preko glavne zajemne odprtine in sistema dovodni in odvodnih odprtini v posameznih prostorih. Naravno prezračevanje se bo lahko izvajalo v prehodnih obdobjih in sicer med temperaturo okolice 15 in 25°C, brez da bi objekt dodatno obremenjevali z toplotno ali hladilno obremenitvijo.

V pomožnih prostori je predviden lokalni odvod zraka z odvodom zraka iz prostorov z intenzivnim kvarjenjem zraka preko skupnega odvodnega ventilatorja za posamezen sklop sanitarij in pomožnih prostorov. V navedenih prostorih bo stalni bilančni podtlak, tako da ne bo možno širjenje pokvarjenega zraka po objektu. Vklapljal ventilatorjev bo vezan preko časovnega releja ki bo vkapljal ventilator v časovnih intervalih.

Odvod dima in toplote se predvidi skladno z požarnovarstvenim konceptom

Deževnica:

Velikost objekta, potreba po vodi ter ekološka osveščenost je pokazala potrebo po zbiranju deževnice. Tako so predvideni zbiralniki meteorne vode (deževnice). Tako je deževnica namenjena uporabi za zalivanje zelenic, čiščenju, itd. S tem zmanjšamo nepotrebno energijo in prispevamo k večji ekonomičnosti in čistejšemu okolju. Tako se v ta namen predvidijo rezervoarji za zbiranje deževnice ter črpalka z razvodom za kapilarično zalivanje zelenih površin.

Regulacija:

Vsi predvideni sistemi v času nezasedenosti objekta oziroma v času ko objekt ni v uporabi, zagotavljajo minimalne potrebe po nadzoru temperature in vlage v prostoru ter skladno z zahtevami PURES-a. Prav tako so predvideni sistemi ločeni med seboj glede na funkcijo in namembnost posameznega sklopa objekta ter glede na potrebe. Vse predvidene strojne instalacije imajo predvideno protipožarno tesnjenje skozi meje požarnih sektorjev skladno z predhodno izdelano požarno študijo.

Sistemi so predvideni, da zadostujejo zahtevam predvidenega pravilnika o učinkoviti rabi energije -PURES in zagotavljajo porabo primarne energije za 20% nižjo od minimalnih zakonskih zahtev. S tem zadostimo tudi najbolj strožjim predpisom glede pravilnikov. Vse predvidene strojne instalacije imajo predvideno protipožarno tesnjenje skozi meje požarnih sektorjev skladno z predhodno izdelano požarno študijo. Predvidena je samostojna regulacija strojnih naprav v odvisnosti in namembnosti prostora ter skladno z obvladovanjem porabljene energije. Za potrebe zagotavljanja požarne varnosti objekta so v objektu predvideni zidni hidranti in ročni gasilniki na prah.

V prostorih kjer je predvideno shranjevanje knjižnih zbirk večjih vrednosti ter server sobah so predvidena ustrezna gasilna sredstva.

3.1.6.4 POŽARNA VARNOST

Kompleks se v segmentu delitve na požarne oddelke v osnovi razdeli tako, da se vsa vertikalna komunikacijska jedra v obliki stopnišč izvedejo kot samostojni požarni oddelki, enako inštalacijski jaški. Kletna garaža se izvede kot enovi požarni sektor, kletni tehnični in ostali uporabniški prostori se požarno ločijo od parkirnega dela etaže. Nadaljnjo delitev se izvaja na podlagi načela zaščite sosedovega premoženja, kot je opredeljen v Zakonu o varstvu pred požarom, kar v danem primeru zagotovimo z izvedbo požarnih sten in plošč med posameznimi zaključenimi uporabniškimi enotami. Eventualne dodatne interne požarne delitve znotraj posamezne etaže oz. uporabniške enote se razdela v nadaljnjem razvoju projekta na podlagi analize požarnih obremenitev posameznih prostorov znotraj uporabniške enote.

Mejni gradbeni elementi požarnih oddelkov bodo izvedeni iz materialov, ki bodo zagotavljali 60 minutno požarno odpornost. V mejne elemente se namesti zaporne elemente (vrata, požarne lopute idr.), ki bodo zagotavljali 30 oz. 60 minutno požarno odpornost, odvisno od k posameznemu elementu zahtevanih odpornosti skozi določila predpisov. Krmiljenje eventualnih mobilnih zapornih elementov se bo izvajalo s pomočjo signalizacije iz sistema avtomatskega javljanja požara. Za vse mobilne požarnovarnostne elemente bo zagotovljeno primerno rezervno napajanje z električno energijo iz sistema rezervnega napajanja (diesel električni agregat, UPS sistemi itd). Vse prehode cevni inštalacij skozi mejne gradbene elemente med požarnimi oddelki se po končani montaži zatesni z ustreznimi požarno odpornimi sistemskimi rešitvami.

Izhodi iz prostorov in kompleksa se zagotavljajo tako, da dolžine evakuacijskih poti ne presegajo zakonsko dovoljenih dolžin ob upoštevanju izvedbi sistema avtomatskega javljanja požara in alarmiranja, pri čemer so posamezni izhodi dimenzionirani na največjo pripadajočo kapaciteto evakuirancev na le-te. Izvedeni bodo tako, da bo zagotovljena varna zapustitev stavbe v primeru požara.

V zaščiteneh delih evakuacijskih poti, kot tudi posameznih večjih prostorih se za obložne materiale (tla, stropovi, stene) uporabljajo materiali, ki izkazujejo primeren odziv na ogenj z ozirom na samo namembnost in velikost posameznega prostora.

Vrata na evakuacijskih poteh bodo opremljena s primernimi evakuacijskimi mehanizmi, ki bodo omogočali izhod iz prostorov in stavbe v vsakem trenutku.

Evakuacija funkcionalno oviranih oseb se bo vršila po principu samoreševanja direktno na prosto ter iz višjih in nižjih etaž ob pomoči drugih udeleženih, zaposlenih in gasilskih enot preko splošno predvidenih zaščiteneh delov evakuacijskih poti. Vgradnja dvigal za gasilce v smislu zagotavljanja evakuacije funkcionalno oviranih oseb, po idejnem požarnovarnostnem konceptu ni predvidena.

V celotnem kompleksu se namesti sistem avtomatskega javljanja požara po principu popolne zaščite. Izvzamejo se prostori v katere po tehničnih predpisih ni potrebno namestiti tovrstnega sistema. Obenem se kot obvezna dopolnitev k temu sistemu namesti sistema alarmiranja s sireni oz. s pomočjo ozvočenja in periodično ponavljajočega besedila.

Za večje prostore (garaža, dvorana, supermarket) se predvidi izvedba sistemov za nadzor dima, ki je po tem idejnem konceptu predvidena v obliki sistemov prisilnega odsesovanja oz. nadzora s pomočjo ventilatorjev. Za kletno garažo se

predvidi sistem podstropnih impulznih ventilatorjev, ki dim kontrolirano usmerjajo proti končnemu odvodnemu jašku/kanalu v katerem bodo nameščeni glavni odsesovalni ventilatorji, za prostor supermarketa in večnamenske dvorane pa klasični kombiniran in ustrezno modificiran sistem splošnega prezračevanja, ki bo v primeru požara v tem prostorih opravljal tudi funkcijo odvoda dima.

Kot sistem nadzora dima znotraj zaščitenih vertikalnih komunikacij se predvidi kontrola dima z naravnim odvodom preko strešnih odprtin.

V celotnem kompleksu se predvidi izvedba sistema varnostne razsvetljave ter označitev evakuacijskih poti.

V vseh večjih požarnih sektorjih se predvidi tudi izvedba tlačnega notranjega hidrantnega omrežja s priključki s pol-togo cevjo na kolutu. Prav tako se v celotnem kompleksu namestijo gasilni aparati.